

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

**Факультет психології
Кафедра педагогіки та спеціальної освіти**

Основи педагогіки інклюзивного навчання

ПРОГРАМА

вибіркової навчальної дисципліни

Для першого бакалаврського рівня спеціальності: 014.03 Середня освіта (історія); 014.04 Середня освіта (математика); 014.06 Середня освіта (хімія); 014. Середня освіта (біологія); 014.01 Середня освіта (українська мова і література).

Дніпро
2017 рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Нетьосов С.І. к. п. н., в.о. завідувача кафедри педагогіки та спеціальної освіти ДНУ ім. Олеся Гончара

Обговорено та схвалено науково-методичною комісією за напрямом підготовки/спеціальністю

“ ” 201 року, протокол № Голова

„ ” 2017 р. № Голова

„ ” 2017 р. № Голова

„ ” 2017 р. № Голова

„ ” 2017 р. № Голова

Схвалено Вченою радою факультету психології
Протокол від

“ ” 201 року, протокол № Голова Волков Д.С.

ВСТУП

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни “Основи педагогіки інклюзивного навчання» складена відповідно до освітньо-професійної для першого бакалаврського рівня спеціальності: 014.03 Середня освіта (історія); 014.04 Середня освіта (математика); 014.06 Середня освіта (хімія); 014. Середня освіта (біологія); 014.01 Середня освіта (українська мова і література).

Предметом вивчення навчальної дисципліни є теоретичні знання про виховні сили суспільства і способи їх актуалізації з метою підвищення ефективності процесу соціалізації особистості, групи, суспільства в цілому

Міждисциплінарні зв'язки: з загальною педагогікою, історією педагогіки, дефектологією, віковою та соціальною психологією, філософією, соціологією, соціальною роботою, етикою..

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

Змістовий модуль 1. Загальні основи інклюзивного навчання.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання дисципліни „Основи педагогіки інклюзивного навчання” полягає у формуванні системи знань, умінь, навичок та цінностей у сфері діяльності вчителя закладу загальної середньої освіти у роботі з дітьми з особливими потребами, забезпечення реалізації функцій, покладених на педагога в умовах інклюзивного навчання, здійснення майбутніми фахівцями навчально-виховного та корекційної-розвиваючого процесу інклюзивного навчального закладу на рівні, який забезпечує можливість самореалізації, самовдосконалення та соціалізації школяра з особливими потребами.

1.2 Завдання вивчення дисципліни „Основи педагогіки інклюзивного навчання”:

- надання студентам знань теоретичних положень основ педагогіки інклюзивного навчання;
- озброєння прийомами і вміннями відбирати необхідні форми організації навчально-виховного процесу, який би задовольняв освітні потреби дітей з психофізичними порушеннями у розвитку;
- практичне оволодіння спеціальними освітніми і фаховими техніками керівництва процесом навчання і виховання дітей з особливими освітніми потребами;
- формування професійно-педагогічної позиції, потреби у самовдосконаленні;
- формування освіченої, творчої особистості майбутнього вчителя здатного створити позитивний клімат в шкільному середовищі та поза його межами.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- специфіку предмета, його роль в системі загальної та спеціальної педагогіки;
- становлення та розвиток інклюзивної освіти в історії зарубіжної та вітчизняної педагогіки;
- умови психолого-педагогічного супроводу дітей з особливостями психофізичного розвитку в умовах інклюзивної школи;
- основні принципи діяльності інклюзивної школи;
- характерні особливості інклюзивного навчання;
- основні документи, які лежать в основі інклюзії;
- сутність процесів адаптації та модифікації навчального середовища, дидактичного матеріалу тощо;

- основні принципи, методи реалізації інклюзивного навчання.

вміти:

- володіти собою, позбавлятися емоційного напруження;
- бути впевненими у собі як в учителі;
- позбавлятися страху перед роботою з дітьми з особливими освітніми потребами;
- встановлювати контакт з дітьми з особливими освітніми потребами;
- організовувати інклюзивне освітнє середовище;
- реалізовувати принципи індивідуалізації та диференціації в інклюзивному навчанні;
- упроваджувати сучасні технології навчання до роботи з дітьми, які мають психофізичні порушення розвитку;
- створювати атмосферу взаємної довіри, поваги, допомоги, співробітництва та співтворчості;
- підтримувати й формувати сприятливий для успішної педагогічної діяльності соціально-психологічний клімат у колективі;
- попереджати й знаходити ефективні шляхи вирішення педагогічних конфліктів.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться години/ кредитів ECTS.

- 2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальні основи інклюзивного навчання.

Тема 1. Філософія інклюзивної освіти

Тема 2. Створення умов для активної участі в житті суспільства дітей з особливими потребами

Тема 3. Інтегрування дітей з особливостями в психофізичному розвитку в загальноосвітній простір

Тема 4. Інклюзивна освіта в педагогіці та практиці діяльності школи.

Тема 5. Організація діяльності інклюзивної школи

Тема 6. Особливості управління інклюзивною школою.

Тема 7. Методичні рекомендації щодо реалізації цілей інклюзивної школи.

3. Рекомендована література

1. Гладуш В.А. Методичні рекомендації до вивчення навчальної дисципліни „Корекційна педагогіка”. – Д., 2013. – 42 с.

Єременко І. Г. Дидактичні основи уроку в допоміжній школі / І. Г. Єременко. – К.: Рад. школа,

2. Синьов В. М. Корекційна психопедагогіка. Олігофренопедагогіка: в 2 ч. / В. М. Синьов. – К.: НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2007. – Ч.1. – 241 с., – Ч.2. – 223 с.

3. Липа В. А. Основы коррекционной педагогики: учеб. пособие / В. А. Липа. – Донецк, 2002. – 327 с.

4. Специальная педагогика. / Под.ред. Н. М. Назаровой. – М., 2001.

1. Бондар В. І. Історія оліфренопедагогіки / В. І. Бондар, В. В. Золотоверх. – К. : Знання, 2007. – 376 с.

2. Бондар В. І. Особливості формування трудової компетентності розумово-відсталих учнів : Навчальний посібник / В. І. Бондар, К. В. Рейда. – К. : «МП Леся» 2010. – 168 с.

3. Бондар В. І. Психолого-педагогічні основи розвитку дітей в системі М. Монтессорі : навч. посібник / В. І. Бондар, А. М. Ільченко. – Полтава : РВВ ПДАА, 2009. – 252 с.

5. Выготский Л. С. Педагогическая психология / Л. С. Выготский / Под ред. В. В. Давыдова. – М.: Педагогика, 1991. – 480 с.
6. Гонеев А. Д. и др. Основы коррекционной педагогики / А. Д. Гонеев / Под ред. В. А. Сластенина. – М.: «Академия», 1999. – 280 с.
7. Граборов А. Н. Очерки по олигофренопедагогике / А. Н. Граборов. – М.: Учпедгиз, 1961. – 196 с.
8. Граборов А. Н., Кузьмина Н. Ф., Новик Ф. М. Олигофренопедагогика / А. Н. Граборов, Н. Ф. Кузьмина, Ф. М. Новик. – М.: Учпедгиз, 1941. – 232 с.
9. Державна національна програма «Освіта (Україна ХХІ століття)». – К. : Райдуга, 1994. – 61 с.
10. Дети с ограниченными возможностями: проблемы и инновационные тенденции в обучении и воспитании. Хрестоматия. – М., 2001. – 276 с.
11. Дефектологічний словник: навчальний посібник / За ред. В. І. Бондаря, В. М. Синьова. – К.: „МП Леся”, 2011. – 528 с.
1966 – 130 с.
13. Єременко І. Г. Наукові основи корекційно-виховної роботи в допоміжній школі. Метод. лист / І. Г. Єременко. – К.: Рад. школа, 1970. – 51 с.
14. Єременко І. Г. Диференційоване навчання в допоміжній школі / І. Г. Єременко, Л. С. Вавіна, Г. М. Мерсіянова. – К. : Рад. школа, 1979. – 142 с.
15. Єременко І. Г. Олигофренопедагогика / І. Г. Єременко. – К.: Вища школа, 1985. – 326 с.
16. Єременко І. Г. Познавательные возможности учащихся вспомогательной школы / І. Г. Єременко. – К.: Рад.школа, 1972. – 130 с.
17. Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень учнів з особливостями психофізичного розвитку [Електронний ресурс] / Спосіб доступу: URL: <http://www.mon.gov.ua>. – Загол. з екрана.
18. Закон України «Про освіту» [Електронний ресурс] / Спосіб доступу: URL: <http://www.mon.gov.ua/main.php?query=laws/education/prof> – Загол. з екрана.
19. Замский Х. С. История олигофренопедагогики / Х. С. Замский. – М.: Просвещение, 1974. – 392 с.
20. Кафедра психокорекційної педагогіки. Внесок викладачів кафедри у розбудову української дефектології : навч. посібник. – Частина 1. / за ред. І. П. Колесника, Г. С. Піонтківської. – К. : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2011. – 202 с.
21. Кафедра психокорекційної педагогіки. Внесок викладачів кафедри у розбудову української дефектології : навч. посібник. – Частина 2. / за ред. І. П. Колесника, Г. С. Піонтківської. – К. : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2013. – 213 с.
22. Кащенко В. П. Педагогическая коррекция / В. П. Кащенко. – М.: Просвещение, 1992. – 223 с.
23. Концепція спеціальної освіти осіб з фізичними та психічними вадами в Україні на найближчі роки та перспективу / АПН України, Інститут дефектології. – К.: ІСДО, 1996. – 37 с.
24. Концептуальні засади розвитку педагогічної освіти України та її інтеграції в європейський освітній простір [Електронний ресурс] / Спосіб доступу: URL: <http://www.mon.gov.ua/main.php?query=laws/education/prof-tech/6/0001> – Загол. з екрана.
25. Книга для учителя вспомогательной школы / Под ред. Г. М. Дульнева: 2-е изд. – М.: Учпедгиз, 1955. – 448 с.
26. Коберник Г. Н., Синев В. Н. Введение в специальность ”Дефектология” / Г. Н. Коберник, В. Н. Синев. – К.: Вища школа, 1984. – 144 с.
27. Кравець Н. П. Організація навчальної діяльності учнів молодших класів допоміжної школи в умовах внутрішньокласного диференційованого навчання: методичні рекомендації / Н. П. Кравець. – К. : ІЗМН, 1997. – 44 с.
29. Лурье Н. Б. Коррекционно-воспитательная работа с умственно отсталыми детьми / Н. Б. Лурье. – М.: Изд-во АПН РСФСР, 1962. – 160 с.
30. Лурье Н. Б. Воспитание глубоко умственно отсталого ребенка в семье / Н. Б. Лурье. – М.: Педагогика, 1972. – 54 с.
31. Махмутов М. И. Организация проблемного обучения в школе / М. И. Махмутов. – М.: Просвещение, 1977. – 240 с.

32. Миронова С. П. Підготовка вчителів до корекційної роботи в системі освіти дітей з вадами інтелекту : монографія / С. П. Миронова. – Кам'янець-Подільський : Абетка-НОВА, 2007. – 304 с.
33. Мирский С. Л. Методика профессионально-трудового обучения во вспомогательной школе / С. Л. Мирский. – М.: Просвещение, 1988. – 224 с.
34. Мирский С. Л. Индивидуальный подход к учащимся вспомогательной школы в трудовом обучении / С. Л. Мирский. – М.: Педагогика, 1990. – 160 с.
36. Національна доктрина розвитку освіти в Україні. [Електронний ресурс] / Спосіб доступу: <http://ocvita.in.ua/index.php?option>. Загол. з екрана.
38. Освіта осіб з інвалідністю в Україні: Тематична національна доповідь. – Чернівці: Букрек, 2010. – 436 с.
39. Основи спеціальної дидактики: 2-е вид. / Під ред. І. Г. Єременка. – К.: Рад. школа, 1986. – 200 с.
41. Програми для загальноосвітніх навчальних закладів для розумово відсталих дітей. – К.: Неопалина купина, 2006. – Ч. 1. – 336 с.
42. Рубинштейн С. Л. Психология умственно отсталого школьника / С. Л. Рубинштейн. – М.: Просвещение, 1986. – 192 с.
43. Селецкий А. И. Психология и психопатология слабоумия / А. И. Селецкий. – К.: Рад. школа, 1981. – 141 с.
44. Синев В. Н. Коррекционная работа на уроках географии и естествознания во вспомогательной школе: метод. пособие / В. Н. Синев, Л. С. Стожок. – К.: Рад. школа, 1962. – 86 с.
45. Синьов В. М. Активізація розумової діяльності учнів допоміжної школи на уроках географії: метод. лист / В. М. Синьов. – К., 1967. – 40 с.
47. Синьов В. М. Основи дефектології: навч. посібник / В. М. Синьов, Г. М. Коберник. – К.: Вища школа, 1994. – 143 с.
48. Синьов В. М. Психолого-педагогічні проблеми дефектології та пенітенціарії / В. М. Синьов. – К.: МП Леся, 2010. – 779 с.
52. Спеціальна дошкільна педагогіка / Под ред. Е. А. Стребелевой. – М., 2001.
54. Турчинская К. М. Профорієнтація во вспомогательной школе / К. М. Турчинська. – К.: Рад. школа, 1976. – 128 с.
55. Шевцов А. Г. Методичні основи організації соціальної реабілітації дітей з вадами здоров'я : монографія / А. Г. Шевцов – К.: НТІ „Інститут соціальної політики”, 2004. – 240 с.
57. Шевцов А. Г. Сучасні проблеми освіти і професійної реабілітації людей з вадами здоров'я : монографія / А. Г. Шевцов. – К.: Соцінформ, 2004. – 200 с.
58. Шульженко Д. І., Андрєєва Н. С. Корекційний розвиток аутичної дитини (книга для батьків та педагогів) / Д. І. Шульженко, Н. С. Андрєєва. – К.: Д. М. Кейдун, 2011. – 344 с.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання : залік

5. Засоби діагностики успішності навчання: тестування